

FIȘA DISCIPLINEI

(licență)

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	de Litere și Științe ale Comunicării
Departamentul	de limba și literatura română și științele comunicării
Domeniul de studii	Limbă și literatură
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii/calificarea	Limba și literatura română – O limbă și literatură modernă (franceză, germană, italiană, spaniolă) Limba și literatura engleză – Limba și literatura română Limba și literatura ucraineană – Limba și literatura română

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	NORMĂ ȘI ABATERE ÎN LIMBA ROMÂNĂ ACTUALĂ				
Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Niculina IACOB				
Titularul activităților aplicative	Prof. univ. dr. Niculina IACOB				
Anul de studiu	II	Semestrul	4	Tipul de evaluare	Colocviu
Regimul disciplinei	Categorica formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC - complementară				DS
	Categorica de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă				DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

Număr de ore pe săptămână	2			Seminar	2	Laborator		Proiect	
Totalul de ore din planul de învățământ	28			Seminar	28	Laborator		Proiect	

Distribuția fondului de timp	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	10
Pregătire seminare/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	15
Tutoriat	-
Examinări	2
Alte activități:	

Total ore studiu individual	45
Total ore pe semestru	75
Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	
Competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	• sală de curs dotată cu tablă; acces la bibliografie
Desfășurare aplicații	Seminar • sală de curs dotată cu tablă; acces la bibliografie

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CP1: stăpânirea terminologiei de specialitate; CP2: comunicarea eficientă, în scris și oral, în limba română; CP3: explicarea cauzelor care determină abaterile de la normă; CP5: utilizarea corectă a faptelor de limbă, analiza corectă a acestora și aplicarea conștientă a normei.
Competențe transversale	CT1: utilizarea componentelor domeniului limbă și literatură în deplină concordanță cu etica profesională; CT2: relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Cursul își propune să-i motiveze pe studenți pentru: <ul style="list-style-type: none"> - formarea capacităților necesare înțelegerii și prezentării coerente a sistemului limbii române contemporane; - explicarea mecanismului după care funcționează norma, tendința, inovația și abaterea de la normă; - înțelegerea modului în care morfologia intervine în stabilirea normelor ortografice; - formarea deprinderii de a analiza critic normele impuse prin lucrările normative în vigoare la un moment dat.
Obiective specifice	La terminarea cursului, studenții trebuie să fie capabili: <ul style="list-style-type: none"> • O1 – CP1: să definească și să întrebuințeze corect termenii cu care operează; • O2 – CP5: să aplice norma în mod conștient și nu doar ca simplu automatism; • O3 - CP3: să-și formeze deprinderi de analiză a părților de vorbire, necesare rezolvării subiectelor cu care se va confrunta în ipostaza de candidat la concursul de titularizare în învățământ și apoi în activitatea la catedră; • O4 – CP5: să analizeze fenomenul gramatical și să înțeleagă cauzele dificultăților de interpretare a faptelor de limbă, dar și cauzele dificultăților care generează greșeli de construcție în diferite contexte; • O5 – CP5: să explice, din perspectiva gramaticii strict didactice (formarea lui ca formator), toate aspectele ce țin de fenomenul gramatical; • O6 – CP 2 (CT 2): să realizeze un proiect în colaborare, folosind corect și expresiv cunoștințele într-o situație reală de comunicare.

8. Conținuturi

Aplicații (Seminar/laborator/proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Raportul dintre normă, tendință, inovație, abatere. Normă unică sau normă în variație liberă admisă? O1, O2	2	expunerea;	- modul de organizare a activității de predare: frontal, pe grupe; - resurse materiale folosite în activitatea de predare: suport de curs; fișe de lucru; bibliografie.
2. Morfologie și ortografie. Principiul morfologic al ortografiei române actuale. Ortografii impuse de asigurarea unității morfematice a cuvântului O3, O4, O5	2	conversația;	
3. Structura morfematică a cuvântului condiționează ortografia: despărțirea cuvintelor în silabe ținând seama de structura lor; scrierea corectă a cuvintelor cuprinzând litere duble O2, O3, O5	2	demonstrația didactică;	
4. Norma actuală în exprimarea categoriilor gramaticale ale substantivului. Încadrarea la declinare O3, O4, O5, O6	2	problematizarea;	
5. Scrierea cu -i, -ii, -iii; marcarea desinențială a opoziției de caz la substantivele feminine: scrierea corectă a cuvintelor derivate. Exerciții. Concurența dintre desinențele cazuale -e și -i, urmate sau nu de articolul -i; întrebuințarea corectă a adjectivului pronominal de întărire. Exerciții	2	învățarea prin descoperire;	
Reorganizarea conjugărilor. Situația actuală. O3, O4, O5	2	brainstormingul;	
6. Situații în care substantivele prezintă forme literare libere de gen în DOOM ² . Se vor selecta din DOOM ² situații în care substantivele prezintă forme literare libere de gen în ce măsură norma actuală continuă norma veche sau se constituie într-un element de noutate al DOOM ² față de DOOM ¹ . Este sau nu justificată schimbarea. O2, O3, O5	2	sistematizarea.	
7. Situații în care substantivele prezintă forme literare libere de număr și forme diferite, specializate semantic. Se vor selecta din DOOM ² situații în care substantivele prezintă forme literare libere de număr și forme diferite, specializate semantic. În ce măsură norma actuală continuă norma veche sau se constituie într-un element de noutate al DOOM ² față de DOOM ¹ . Este sau nu justificată schimbarea. O3, O4, O5, O6	2		
8. Aspecte noi cu privire la adjectiv, pronume, numeral. O3, O4	2	conversația;	- moduri de organizare a
		demonstrația	

9. Exprimarea sensurilor modale și temporale în limba română actuală. O2, O3, O5	2	didactică; problematizarea; învățarea prin descoperire; metoda exercițiului; brainstormingul; sistemizarea.	activităților de seminar: frontal, individual, pe grupe; - resurse materiale folosite în activitățile de seminar: texte- suport pentru analiză; fișe de lucru.
10. Rolul morfologiei în scrierea corectă a formelor verbale de indicativ, conjunctiv prezent și de imperativ prohibitiv. Exerciții. O5, O6	2		
11. Situații în care verbe prezintă normă unică sau normă în variație liberă în ce privește formarea prezentului la indicativ și la conjunctiv cu sau fără sufix flexionar. Se vor selecta din DOOM ² astfel de cazuri. În ce măsură norma actuală continuă norma veche sau se constituie într-un element de noutate al DOOM ² față de DOOM ¹ . Este sau nu justificată schimbarea. O3, O4, O5, O6	2		
12. Abateri și restricții ale întrebuintării unor prepoziții și conjuncții în limba actuală O5, O6	2		
13. Analiza conținuturilor prevăzute în programele școlare și actualizate în manualele școlare alternative în uz, din perspectiva modului în care se insistă asupra aspectelor care țin de fixarea normelor la diferite niveluri ale limbii O3, O4, O5, O6	4		

Bibliografie

1. AVRAM, Mioara, 1986, *Gramatica pentru toți*, București.
2. CONSTANTINESCU DOBRIDOR, Gh., 1979, *Morfologia limbii române*, București.
3. COTEANU, Ion (coord.), 1974, *Limba română contemporană*, vol. I, București.
4. COTEANU, Ion, 1982 (și după 1990, f.a.), *Gramatica de bază a limbii române*, București.
5. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, 1982, București (DOOM¹).
6. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, ediția a II-a, revăzută și adăugită, București, 2005 (DOOM²).
7. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, 2021, ediția a III-a, revăzută și adăugită, București, (DOOM³).
8. DIMITRIU, Corneliu, 1979, *Gramatica limbii române explicată. Morfologia*, Iași.
9. DRAGOMIRESCU, Alina; NICOLAE, Alexandru, 2011, *101 greșeli de lexic și de semantică*, București, Editura Humanitas.
10. *Gramatica de bază a limbii române*, 2010, București.
11. *Gramatica limbii române*, 1963, vol. I, EA, București.
12. *Gramatica limbii române*, vol. I, *Cuvântul*; vol. II, *Enunțul*, 2005, EA, București.
13. GRAUR, Al., *Tendențele actuale ale limbii române*, 1968, București.
14. GUȚU ROMALO, V., 1972, *Corectitudine și greșeală*, București.
15. IACOB, N., 2002-2006, *Morfologia limbii române*, partea I, partea a II-a, Suceava.
16. IONESCU-RUXĂNDIOIU, Liliana, 1999, *Conversația - Structuri și strategii. Sugestii pentru o pragmatică a românei vorbite*, București.
17. IORDAN, I.; GUȚU-ROMALO, V.; NICULESCU, Al., 1967, *Structura morfologică a limbii române contemporane*, București.
18. IORDAN, I., ROBU, Vl., 1978, *Limba română contemporană*, București.
19. IRIMIA, D., 1997, *Gramatica limbii române*, Iași.
20. MARTINET, A., 1970, *Elemente de lingvistică generală*, București.
21. MOLDOVEANU, Gh.; IACOB, N., 2006, *Principii de scriere românească*, Iași.
22. NEDELCU, Isabela, 2012, *101 greșeli gramaticale*, București, Editura Humanitas.
23. SALA, Marius, 2010, *101 cuvinte moștenite, împrumutate și create*, București, Editura Humanitas.
24. ȘUTEU, Fl; ȘOȘA, E., 1996, *Ortografia limbii române*, București.

Bibliografie minimală

1. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, 1982, București (DOOM¹).
2. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, 2005, ediția a II-a, revăzută și adăugită, București (DOOM²).
3. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, 2021, ediția a III-a, revăzută și adăugită, București, (DOOM³).
4. DRAGOMIRESCU, Alina; NICOLAE, Alexandru, 2011, *101 greșeli de lexic și de semantică*, București, Editura Humanitas.
5. NEDELCU, Isabela, 2012, *101 greșeli gramaticale*, București, Editura Humanitas.
6. SALA, Marius, 2010, *101 cuvinte moștenite, împrumutate și create*, București, Editura Humanitas.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei sunt similare cu cele ale disciplinelor echivalente din programelor de studii ale

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
26.09.2022	